

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/6/2023
Identifikačné číslo spisu:	5116011184
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:5116011184.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 20. novembra 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného Ing. C. Q. pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. C. Q. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 bol obvinený Ing. C. Q. uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe tam podrobne rozvedenom.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 237 ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov; pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a), ods. 4 Trestného zákona bol zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona mu súd uložil aj trest zákazu činnosti vykonávať funkciu člena štatutárneho orgánu, člena dozorného orgánu, vedúceho organizačnej zložky podniku, vedúceho podniku zahraničnej osoby, vedúceho organizačnej zložky podniku zahraničnej osoby alebo prokuristu vo výmere 5 rokov. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému súčasne uložil ochranný dohľad vo výmere 1 rok. Podľa § 77 ods. 1 písm. b) Trestného zákona mu bola ďalej uložená povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa do 7 dní osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu miestne príslušného podľa miesta jeho bydliska a následne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka podľa potreby a konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zároveň obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti U., škodu vo výške 136 303,89 eur.

Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania obvineného rozhodol rozsudkom, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 vo výroku o treste odňatia slobody a v časti výroku o ochrannom dohľade podľa § 77 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, ktorým bola obvinenému uložená povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody do 7 dní osobne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu miestne príslušného podľa miesta jeho bydliska a následne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka podľa potreby a konkrétneho určenia probačného a mediačného úradníka. Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému uložil podľa § 237 ods. 4, § 38 ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať) rokov, so zaradením podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinený podal prostredníctvom svojho obhajcu proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku [bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť]. Ďalej obvinený namietal konanie na súde prvého stupňa podľa § 374 ods. 3 Trestného poriadku, a to z dôvodu, že vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. V spojitosti so žiadaným z vyššie uvedených dovolacích dôvodov tento dôvod dovolania neoznačil.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený v podstate namietal:

„K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku ja odsúdený uvádzam, že z príslušnej zákonnej citácie je zrejmé, že tento dôvod je naplnený, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V oboch prípadoch však platí a musí existovať 'právna chyba' (nie skutková), keďže dovolací súd nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Tdo/14/2012, nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol napadnutým rozhodnutím kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin, alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa posudzovaným skutkom dopustil. Ja ako dovolateľ poukazujem na to, že som bol odsúdený pre obzvlášť závažný zločin, porušovanie povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 ods. 4 písm. a) Trestného zákona, v zmysle ktorého sa uvedeného trestného činu dopustí ten, kto inému spôsobí malú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu zo zmluvy opatrovať alebo spravovať cudzí majetok a týmto konaním spôsobí škodu veľkého rozsahu. Zo skutkovej podstaty je evidentné, že ide o úmyselný trestný čin, teda z hľadiska úmyslu sa vyžaduje vedomosť páchateľa, že vie, že ide spáchať (alebo pácha) trestný čin a rovnako z hľadiska vôľovej zložky, že tento trestný čin spáchať chce, prípadne uzrokovanie páchateľa, že spácha trestný čin. Mám za to, že oba konajúce sudy vec nesprávne právne posúdili a moje konanie kvalifikovali ako naplňajúce skutkovú podstatu trestného činu, za ktorý som bol odsúdený. V tejto súvislosti poukazujem na skutočnosť, že oba napadnuté rozsudky nedávajú žiadnu odpoveď, aké konkrétne povinnosti som ja, dovolateľ, ako konateľ spoločnosti mal porušiť. V napadnutých rozsudkoch sa všeobecne cituje len ustanovenie § 135a Obchodného zákonníka, ktoré taxatívne vymenúva všeobecné povinnosti štatutárneho orgánu. Naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu videli oba sudy nižšej inštancie v tom, že som dotknuté pozemky odpredal za nižšiu sumu, než aká bola stanovená znaleckým posudkom. K tomuto uvádzam, že uvedené konštatovanie prvostupňového a odvolacieho súdu ešte nezakladá automaticky spáchanie akéhokoľvek trestného činu súvisiaceho s povinnosťou opatrovať cudzí majetok. Ako konateľ spoločnosti som bol povinný, aby som pri náležitej odbornej starostlivosti zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré mi boli známe a pri prevode predmetných parciel za nižšiu cenu som konal so záujmami spoločnosti, ktorú som chcel ochrániť pred reálne hroziacou škodou

v súvislosti s právnymi vadami dotknutých parciel, čo bolo plne v súlade so zmluvou o výkone funkcie, s príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka ako aj konštantnou judikatúrou (napr. uznesenie NS ČR, sp. zn. 5Tdo/1224/2006, cit.: žiadny právny predpis nevyžaduje, aby mal oprávnený orgán právnickej osoby vždy všetky odborné znalosti súvisiace s jeho postavením, pričom postačí, ak má znalosti a pozná skutočnosti umožňujúce rozoznať reálne hroziacu škodu a zabrániť jej spôsobeniu na majetku právnickej osoby).

Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatuje, že som konal v rozpore s § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom ja mám za to, že vykonaným dokazovaním sa preukázal pravý opak, a to že som konal s náležitou odbornou starostlivosťou a zvážil všetky dostupné informácie potrebné pre svoje rozhodnutie z pozície konateľa. Pojem odborná starostlivosť zákon nedefinuje, ale v zmysle právnej vedy a praxe možno tento pojem definovať ako spôsob výkonu funkcie konateľa na informovanom základe, po dôkladnom zvážení predpokladateľných eventualít postupu a následkov zvoleného postupu a v súlade s vlastnými všeobecnými znalosťami a skúsenosťami a presne hypotézu vyššie citovaného ustanovenia Obchodného zákonníka som v pozícii konateľa spoločnosti pri svojom konaní aj naplnil. Ak by boli správne právne posúdenia okresného a krajského súdu, ktoré prezentujú v odôvodnení napadnutých rozsudkov, tak by sa automaticky každé autonómne rozhodnutie štatutárneho orgánu, ktorý si z dvoch ponúkaných alternatív (napr. pri predaji nehnuteľností patriacich do majetku spoločnosti, ako to je žalovanom prípade) vyberie menej ekonomicky výhodnú ponuku, muselo stíhať ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, čo by však bolo jednoznačne v rozpore s princípmi právneho štátu ako aj samotných trestnoprávných noriem. Uvedené vyjadril vo svojom náleze aj Ústavný súd ČR, sp. zn. II. ÚS/698/2019, z 24. septembra 2019, cit. nie každé neracionálne, či nevhodné konanie je nutne aj konaním, ktoré by malo byť postihnuté trestnoprávnymi nástrojmi. Pokiaľ by táto zásada neplatila, potom by mohla nastať aj situácia, kedy by bol každý vedúci pracovník jednou nohou vo väzení, čo by reálne mohlo viesť k alibizmu, nerozhodnosti a k zľudoveniu porekadla, že kto nič nerobí, nič nepokazí. Od vedúcich pracovníkov sa pritom očakáva pravý opak, invencia, kreativita a schopnosť niesť za svoje rozhodnutia aj zodpovednosť, ktorá má byť vedená v trestnoprávnej rovine len v krajnom prípade. Čo sa týka vyhodnotenia subjektívnej stránky žalovaného trestného činu, ja dovolateľ poukazujem na to, že zo žiadneho vykonaného dôkazu nevyplýva môj úmysel spôsobiť spoločnosti U., akúkoľvek škodu. Zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že by môj úmysel smeroval k tomu, aby som poškodil spoločnosť, primerane uznesenie NS ČR z 19. októbra 2010, sp. zn. 5Tdo/1138/2010, cit. K naplneniu subjektívnej stránky trestného činu nestačí, ak páchatel porušil povinnosť uloženú mu zákonom, ale musí byť preukázané, že jeho úmysel smeroval k spôsobeniu následku, resp. účinku, t. j. k spôsobeniu škody na opatrovanom, či spravovanom majetku. Podľa môjho názoru pre posúdenie konania mňa ako obžalovaného v trestnoprávnej rovine nebola podstatná skutočnosť, či ŽSR vedeli o tom, že na predmetných pozemkoch viazu právne vady (ako to konštatujú okresný a krajský súd), nebola podstatná ani skutočnosť, či ŽSR dali pokyn „kupovať všetko“ ako to uviedol svedok H.. Naopak, pre posúdenie konania mňa obžalovaného v rovine trestnoprávnej zodpovednosti je podstatná skutočnosť, že ja ako konateľ spoločnosti U., som vykonal všetky potrebné kroky k tomu, aby som svoje rozhodnutie o predaji dotknutých pozemkov oprel o relevantné informácie a podklady, aby som týmto svojím rozhodnutím konal so záujmami spoločnosti. Keďže som mal k dispozícii odhad nákladov, ktoré by bolo potrebné vynaložiť na vysporiadanie pozemkov, rozhodol som sa prediť tieto sice za nižšiu cenu, ale s prenesením zodpovednosti za ich vysporiadanie na stranu kupujúcich podpísaním Dohôd o vysporiadaní pozemkov. To, že následne tieto isté pozemky spoločnosti K. a T., predali ŽSR za vyššiu cenu, teda tú, ktorú ŽSR ponúkali aj U., nie je pre posúdenie mojej trestnej zodpovednosti podstatné, nakoľko tu už riziko akýchkoľvek sporov znášali tieto dve spoločnosti ako predávajúci. Rovnako nepovažujem za správny právny názor súdov nižšej inštancie, že spoločnosti K. a T., nevykonali žiadne kroky na vysporiadanie pozemkov a tieto obratom predali v rovnakom stave, ako boli ŽSR a v uvedenom vidia tieto súdy rovnako naplnenie subjektívnej stránky mňa obžalovaného. Ja však uvádzam, že pre posúdenie môjho konania nie je vôbec podstatné, či tieto spoločnosti vysporiadanie pozemkov vykonali alebo nevykonali, pretože pre mňa ako konateľa spoločnosti bolo podstatné to, že podpísaním Dohôd o vysporiadaní pozemkov prešlo akékoľvek riziko spojené s predajom na tieto spoločnosti, čím U., nebola vystavená žiadnemu riziku súdneho sporu, ktorý by vzišiel z nevysporiadanosti dotknutých pozemkov. Okresný súd a následne aj krajský súd totižto vychádzali z ideálnej situácie, že pozemky, ktoré boli predmetom predaja, boli v právne čistom stave, teda bez tiarch,

čo však v rámci dokazovania bolo vyvrátené a bolo preukázané, že na predmetných pozemkoch boli právne vady. Pri tejto situácii tak konateľ spoločnosti musí dôsledne zvážiť v rámci predaja, aký postup zvolí aj s ohľadom eliminácie rizík do budúcnosti. Keďže som dôverne poznal situáciu s pozemkami v katastrálnom území T., vedel som, že po zohľadnení všetkých faktorov sa cena za nepohybuje medzi 10-13 Eur. V rámci trestného konania som vysvetlil svoj postup v danej veci a mám za to, že toto vysvetlenie je logické a zodpovedá aj skutkovému stavu veci. Jedným z hlavných kritérií pri mojom postupe bol absentujúci znalecký posudok, ktorý mi nikdy nebol nikým predložený a ktorý stanovoval cenu 29,64 Eur m² a z mojich znalostí cien v danej lokalite som túto považoval za extrémne nadhodnotenú. Vzhľadom aj na túto skutočnosť som vykonal všetky potrebné kroky vedúce ku konaniu s náležitou starostlivosťou štatutárneho zástupcu spoločnosti (vypracovanie odhadu nákladov, právne riešenie s advokátskou kanceláriou a samotné dohody o vysporiadaní pozemkov). Pozemky som následne predal spoločnostiam T. a K., ktoré rešpektovali podmienku U., že pri kúpe musia na seba prevziať zodpovednosť za akékoľvek problémy, právne vady, vecné bremená, ktoré sa k predmetným pozemkom viazali tak, že v prípade vzniku akejkoľvek škody bola vylúčená akákoľvek zodpovednosť spoločnosti U., voči ŽSR, či inému kupujúcemu, a tým som vyriešil prevod predmetných parciel v súlade s ich trhovou hodnotou, ochránil spoločnosť U., od akýchkoľvek nárokov na náhradu škody, od zodpovednosti za vysporiadanie právnych a vecných problémov, ktoré sa k pozemkom viazali a k tomu som si aj zabezpečil v súlade s čl. III zmluvy o výkone funkcie odborné stanovisko, konzultácie a analýzy s absolútnou absenciou úmyslu spáchať akýkoľvek trestný čin. Podľa môjho názoru by bolo porušením povinnosti konateľa skôr konanie, ak by som bez akejkoľvek ďalšej súčinnosti a úvahy automaticky predal pozemky ŽSR za vyššiu sumu bez toho, že by som sa ako štatutárny orgán vysporiadal so zjavnou existenciou právnych väd, a teda by som nevykonal žiadne ďalšie kroky k tomu, aby sa situácia riešila komplexne, pričom by mojou jedinou motiváciou bola vyššia cena. Na rozdiel od právneho posúdenia súdov nižšej inštancie som presvedčený, že moja obrana, ktorú som prezentoval v rámci trestného konania, má relevantný základ, je nepochybné, že v pozícii štatutárneho orgánu spoločnosti som vykonal všetky potrebné kroky k tomu, aby som pri predaji predmetných pozemkov konal s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade so zákonom.

Za predpokladu, že sa dovolací súd nestotožní s dovolacou námietkou v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, poukazujem na naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ktorý môže nastať alternatívne. Obvinenému môže byť buď uložený trest vo výmere mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom alebo mu môže byť uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa pri prejednávanom trestnom čine. V mojom prípade ide o naplnenie prvej alternatívy tohto dovolacieho dôvodu. V zmysle odbornej literatúry pre prvú alternatívu vyššie uvedeného dôvodu platí nasledujúce: V prvom prípade pôjde o prípady prekročenia hornej hranice príslušnej trestnej sadzby, ale i o nedodržanie dolnej hranice vrátane nesprávneho použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. Mám za to, že v mojom prípade súdy prvej a druhej inštancie nesprávne neprihliadli na poľahčujúcu okolnosť, ktorou je dĺžka trestného konania a s ním spojené prieťahy. Na základe týchto skutočností mal prvostupňový (prípadne druhostupňový súd na základe odvolacích námietok) možnosť aplikovať mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 Trestného zákona.

Dĺžku trestného konania, resp. prieťahy ako poľahčujúcu okolnosť je možné zdôvodniť nasledovne:

Ako prvé je potrebné poukázať na legálny výklad § 39 Trestného zákona. Zákonodarca pri koncipovaní a prijímaní vyššie uvedených ustanovení Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu síce nebral vôbec do úvahy bežný fakt, ako sú nedôvodné a zbytočné prieťahy v trestnom konaní, ktoré môžu prerásť až do niekoľkoročných káuz. K zbytočným prieťahom v súdnom konaní pritom môže dôjsť nielen samotným nekonaním príslušného súdu, ale aj takou činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, s ktorou sa obrátil na súd. Právo na súdne konanie bez zbytočných prieťahov je garantované priamo v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. V zmysle vyššie uvedených skutočností na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR preto nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonávali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 10/98, II. ÚS 64/99, I. ÚS 98/99). V tomto prípade by totiž bolo možné konštatovať (v prípade prerokovania avšak nerozhodnutia), že by došlo k porušeniu základného práva v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR z dôvodu existencie prieťahov v konaní.

V súvislosti s vyššie uvedenými skutočnosťami ohľadne prieťahov v konaní je nutné upriamiť pozornosť aj na účel trestu v zmysle § 34 Trestného zákona. Trest má totiž zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Je úplne zrejmé, že uloženie trestu v zákonom stanovenej sadzbe v prípade, keď by trestné konanie trvalo napríklad 7 rokov, by mohlo byť v rozpore s účelom trestu tak, ako ho predpokladá § 34 Trestného zákona. V tomto prípade by bolo navyše otázná aj otázka spravodlivosti trestu. V neposlednom rade treba v danom prípade akcentovať aj jednu zo základných zásad trestného konania ustanovenú v § 2 ods. 7 Trestného poriadku - zásadu spravodlivosti a rýchlosti konania.

Nedôvodné a zbytočné prieťahy v trestnom konaní v zásade zakladajú taktiež porušenie práva na spravodlivý súdny proces chránený článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Aj napriek tomu, že dĺžka konania, resp. prieťahy priamo nepredstavujú v zmysle zákonných ustanovení poľahčujúcu okolnosť, zo slovenskej ako aj európskej judikatúry je možné badať nasledujúcu skutočnosť. Neprimeranú dĺžku trestného konania súdy zohľadňujú v konečnom rozhodnutí vo forme zníženia trestu alebo dokonca zastavenia trestného stíhania s konštatovaním, že v danom prípade došlo k neodôvodneným prieťahom v prípravnom alebo súdnom konaní. Vyššie uvedené skutočnosti je možné pozorovať najmä v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva pri meritórnom posudzovaní porušenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva takto napríklad postupoval v prípade Beck vs. Nórsko (rozhodnutie z 26. septembra 2001). Trestné konanie vedené proti sťažovateľovi trvalo 7 rokov a 7 mesiacov. Vnútroštátne súdy túto skutočnosť zohľadnili pri ukladaní výmery trestu sťažovateľa. Napriek závažnosti trestných činov bol sťažovateľ odsúdený na trest odňatia slobody vo výške 2 rokov, čo bola maximálna dolná hranica povolená príslušnými ustanoveniami trestného práva za porovnateľné trestné činy a zjavne bol nižší ako v podobných prípadoch. Na základe toho potom Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že nedošlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru, pretože vnútroštátny súd dostatočne zrozumiteľným spôsobom priznal porušenie zachovania požiadavky primeranosti lehoty a poskytol satisfakciu vo forme zásadného zníženia trestu výslovným a merateľným spôsobom. Uvedená právna doktrína bola vyslovená Európskym súdom pre ľudské práva aj v rozhodnutiach Eckle vs. Nemecká spolková republika z 15. júla 1982, Morby vs. Luxembursko z 13. novembra 2003 alebo Menelaou vs. Cyprus z 12. júna 2008. Najmä v poslednom uvedenom prípade Európsky súd pre ľudské práva zotrval na predmetnom právnom názore, pričom konštatoval, že zníženie trestu samo o sebe síce nie je v princípe sankciou pochybenia v nezachovaní primeranej dĺžky trestného konania požadovanej článkom 6 ods. 1 Dohovoru, Európsky súd pre ľudské práva však akceptoval túto formu ako výnimku, keď vnútroštátne orgány výslovne a podstatným spôsobom vyjadrili porušenie Dohovoru a znížením trestu zmiernili toto pochybenie. Posun v právnom myslení je možné badať aj v aplikačnej praxi, resp. rozhodovacej činnosti súdov SR, keď vyššie uvedený právny názor bol uplatnený napríklad v právoplatnom rozhodnutí Okresného súdu Pezinok, sp. zn. 2T/139/2009, z 22. júla 2010, ktorým bol obžalovanému mimoriadne znížený trest odňatia slobody, najmä s poukazom na vyššie uvedený právny názor. Tento postup pritom nie je nový a odvolací súd ho v iných trestných veciach bežne používa.

Neprimeraná dĺžka trestného konania bola v zmysle rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva určená nasledovne. Ide o časové obdobie od vznesenia obvinenia až po právoplatné rozhodnutie o vine a treste. Neprimeraná dĺžka konania bola konštatovaná napr. v týchto rozhodnutiach: Kíryakov vs. Ukrajina z 12. januára 2012 (dĺžka konania 5 rokov a 5 mesiacov), Dimitar Váselev vs. Bulharsko z 10. apríla 2012 (dĺžka konania 5 rokov a 6 mesiacov), Lambadaris vs. Grécko zo 17. apríla 2012 (dĺžka konania 5 rokov 9 mesiacov), Solovyevy vs. Rusko z 24. apríla 2012 (dĺžka konania 5 rokov), Jusuf vs. Grécko z 10. januára 2012 (dĺžka konania 4 roky 9 mesiacov), Zafirov vs. Grécko zo 6. marca 2012 (dĺžka konania 4 roky 7 mesiacov).

S prihliadnutím na vyššie uvedené a s poukazom na čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, čl. 6 ods. 1 Dohovoru a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva bola lehota neprimerane dlhých trestných konaní určená približne ako doba 5-6 rokov trvania trestného konania. V mojom prípade sa začalo trestné stíhanie v roku 2015, právoplatne bolo skončené dňa 24. februára 2022 napadnutým rozsudkom Krajského súdu v

Žilina. Dĺžka tohto konania navyše nebola nijakým spôsobom ovplyvnená mojim pričinením, ale dovoľm si tvrdiť, len pričinením štátnych orgánov. Na základe vyššie uvedeného mám za to, že postup odvolacieho súdu pri ukladaní výšky trestu bol v rozpore so zákonom, čo zakladá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Súdny prvý a druhý inštancie totiž nesprávne nepoužili § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu. Tento postup sa vzhľadom na moje odvolacie námietky javil ako zákonný a aplikovateľný na môj prípad, avšak krajský súd sa s uvedeným nestotožnil a potvrdil mi trest vo výmere 10 rokov. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolacieho súdu úplne absentuje odôvodnenie, ako sa tento vysporiadal s porušením mojich práv vyplývajúcich mi z čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

V zmysle § 374 ods. 3 Trestného poriadku v dovolaní možno uplatňovať ako dôvod dovolania aj konanie na súde prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku. V zmysle citovaného ustanovenia poukazujem ako dovolateľ, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v rámci hodnotenia dôkazov úplne opomenul hodnotenia listinných dôkazov, ktoré slúžili ako súčasť mojej obhajoby a rovnako sa prvostupňový súd neriadil pokynom nadriadeného súdu v časti, v ktorej mu tento uložil v rámci nového prejednávania a rozhodnutia povinnosť zaoberať sa najmä hodnovernosťou obrany mňa obžalovaného a ním predložených dôkazov. V prvom rade uvádzam, že v tejto trestnej veci som bol pôvodne rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016-1797, z 10. apríla 2018 oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, teda že skutok nie je trestným činom. Na základe odvolania prokurátora KP Žilina KS v Žiline uznesením, sp. zn. 3To/36/2018-1841, zo 6. septembra 2018 podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného poriadku citovaný rozsudok zrušil a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátil okresnému súdu vec, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Na základe tejto skutočnosti síce prvostupňový súd (ani nie sám zo svojej pozície, ale až na návrh mňa dovolateľa) vyžiadaval stanovisko poškodenej spoločnosti, z ktorého je zrejmé, že spoločnosť U., disponuje originálom stanoviska spoločnosti E., označeným ako Odhad nákladov vysporiadania pozemkov s hodnovernosťou k. ú. T. zo 6. februára 2013 a predmetné stanovisko má založené v dokumentoch a do spoločnosti ho pravdepodobne doručil pán Ing. C. Q. a rovnako spoločnosť disponovala originálmi dohôd o vysporiadaní pozemkov uzavretých 12. júna 2013 a 2. decembra 2013, ktoré boli evidované v osobitnom šanóne pod č. 23 a 27, avšak boli dňa 5. februára 2015 zapožičané Ing. J. J. na Mestskom úrade Žilina, ku dňu podania správy neboli vrátené. Tento dôkaz však prvostupňový súd žiadnym spôsobom nevyhodnotil a ani sa nevysporiadal s tým, či teda hodnovernosť mojej obhajoby a mnou predložených dôkazov bola alebo nebola preukázaná, a to aj napriek tomu, že z uvedeného stanoviska je zrejmé, že mnou predložené dôkazy reálne existovali a existujú. Prvostupňový súd namiesto toho, aby dopytoval Mestský úrad v Žiline a Ing. J. na predloženie originálov dohôd, keďže mal informáciu, že tieto má v dispozícii a nevrátil ich, toto nijakým spôsobom nevyhodnotil a z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, ako sa s uvedeným listinným dôkazom vysporiadal. Namiesto toho vytvoril nejasnú polemiku o tom, že nejaké skutočnosti vzbudzujú dôvodnú obavu o tom, kedy skutočne predmetné dohody o vysporiadaní pozemkov boli uzavreté, za akých okolností, za akým účelom (str. 20), a to aj napriek tomu, že mal reálny poznatok o tom, že originály dohôd sa dajú vyžiadať. V tejto časti prvostupňový súd porušil i ustanovenie § 168 ods. 1 Trestného poriadku upravujúce požiadavky kladené na odôvodnenie rozsudku. V odôvodnení napadnutého rozsudku rovnako úplne absentuje hodnotenie listinného dôkazu súdom, a to Poskytnutie súčinnosti Okresného úradu Žilina vrátane príloh z č. l. 175-275, 278-626, 633-1086, 1087-1561, z ktorého vyplýva, koľko dotknutých parciel Okresný úrad Žilina, Katastrálny odbor odmietol zavkladovať pre existenciu právnych väd, pričom tento listinný dôkaz jednoznačne podporuje moju obhajobu v konaní a jednoznačne preukazuje problematickú situáciu v danom katastrálnom území a logicky deklaruje moje konanie ako konateľa spoločnosti za danej situácie. Nevyhodnotením tohto dôkazu konajúci súd porušil nielen moje právo na obhajobu, ale aj ustanovenie § 168 ods. 1 Trestného poriadku upravujúce požiadavky kladené na odôvodnenie rozsudku.

Rovnako porušením ustanovení, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudkov a zároveň naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, vnímam aj postup prvostupňového súdu, ktorým síce na návrh prokurátora a so súhlasom mňa obžalovaného vykonal dôkaz postupom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní a prečítal aj výpovede svedkov K. D. a K. D., učené na hlavnom pojednávaní 31. októbra 2017, vzhľadom na to však, že hlavné pojednávanie bolo z dôvodu nesúhlasu obžalovaného so zmenou v zložení senátu podľa § 277 ods. 5 Trestného poriadku

vykonávané odznova, súd na výpovede týchto svedkov pri rozhodovaní neprihliadal, a to aj napriek tomu, že tieto boli vykonané zákonným spôsobom (str. 11 rozsudku). Nie je možné vyhodnotiť, z akého dôvodu potom prvostupňový súd uvedené výpovede na hlavnom pojednávaní prečítal, keď zastával tento právny názor. Uvádzam, že ide o nesprávny právny názor, nakoľko uvedené výpovede boli zákonné (ako to v konečnom dôsledku konštatuje aj prvostupňový súd), svedkovia boli poučení, zložili v konaní pred súdom prísahu a navyše na takýto postup som dal vyslovene súhlas, čiže som si bol vedomý, že ide o dôkaz, ktorý bol vykonaný ešte na hlavnom pojednávaní v inom zložení senátu. Aj napriek týmto skutočnostiam sa súd jednoducho sám, arbitrárne a nelogicky rozhodne, že na tento dôkaz prihliadať nebude. Podľa môjho názoru ide o veľmi podstatný dôkaz, nevyhodnotením ktorého prvostupňový súd porušil aj záväzný pokyn nadriadeného súdu, ktorý mu v zrušujúcom uznesení dal pokyn, aby sa náležite vysporiadal s existenciou Dohôd o vysporiadaní pozemkov aj s akcentom na to, či tieto podpísali konatelia dotknutých spoločností svedkovia K. D. a K. D.. Keďže k tejto skutočnosti sa svedkovia v prípravnom konaní nevyjadrovali, jediná možnosť, ako túto skutočnosť prvostupňový súd mohol overiť, bola buď opakovaný výsluch týchto svedkov na hlavnom pojednávaní alebo vyhodnotenie ich výpovedí z hlavného pojednávania, keďže na tomto sa k uvedenému vyjadrovali. Ani jednu z týchto možností však konajúci súd nevyužil a zastávam názor, že tak to bolo pre to, lebo tieto výpovede aspoň z časti potvrdzujú moju obhajobu. Odvolací súd v rámci prieskumnej povinnosti sa síce stotožnil s mojou odvolacou námietkou, ale uvedený nesprávny postup prvostupňového súdu nijakým procesným postupom nenapravil. Mám za to, že uvedenými postupmi súdov oboch inštancií došlo k porušeniu môjho práva na obhajobu zásadným spôsobom.

Na základe vyššie uvedenej skutkovej a právnej argumentácie zastávam názor, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/17/2022, z 24. februára 2022 a rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i), písm. h), písm. c) Trestného poriadku bol porušený zákon v neprospech odsúdeného Ing. C. Q. v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku, § 8 Trestného zákona, § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, § 168 ods. 1 Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhujem, aby Najvyšší súd SR vyhovel tomuto dovolaniu, a aby:

- v zmysle § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/17/2022, z 24. februára 2022 a rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku bol porušený zákon v neprospech odsúdeného Ing. C. Q. v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku, § 8 Trestného zákona, § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona, § 34 Trestného poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku,
- v zmysle § 386 ods. 2 zrušil rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/17/2022, z 24. februára 2022 a rozsudok Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020,
- v zmysle § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol, že obžalovaného Ing. C. Q. do väzby neberie".

K dovolaniu sa využijúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor, a síce takto: „Podrobne som sa oboznámil s argumentáciou odsúdeného Ing. C. Q. prezentovanou v dovolaní z 18. novembra 2022.

Konštatujem, že dôvody dovolania už boli v značnej časti uvádzané aj v odôvodnení odvolania podaného obžalovaným proti vyššie zmieňovanému rozsudku prvostupňového súdu.

Čo sa týka dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolateľ v podstate uvádza, že bol odsúdený pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Zo skutkovej podstaty uvedeného trestného činu je evidentné, že ide o úmyselný trestný čin. Má za to, že oba konajúce súdy vec nesprávne právne posúdili. Domnieva sa, že oba napadnuté rozsudky nedávajú žiadnu odpoveď, aké konkrétne povinnosti ako konateľ spoločnosti mal porušiť. V rozsudkoch sa len všeobecne cituje ustanovenie § 135a Obchodného zákonníka. Podľa dovolateľa konštatovanie súdov, že dotknuté pozemky odpredal za nižšiu sumu, než aká bola stanovená posudkom, ešte nezakladá automaticky spáchanie akéhokoľvek trestného činu súvisiaceho s povinnosťou opatrovať cudzí majetok. Ing. Q. sa domnieva, že pri prevode predmetných parciel za nižšiu cenu konal so záujmami spoločnosti, ktorú chcel ochrániť pred reálne hroziacou škodou v súvislosti s právnymi vadami dotknutých parciel, čo bolo plne v súlade so zmluvou o výkone funkcie, príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka ako aj s

konštantnou judikatúrou. Pokiaľ teda prvostupňový súd konštatoval, že odsúdený konal v rozpore s § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, on má za to, že vykonaným dokazovaním preukázal pravý opak. Dovolateľ sa domnieva, že ak by boli správne právne posúdenia okresného súdu a krajského súdu, ktoré prezentujú v odôvodnení napadnutých rozsudkov, tak by sa automaticky každé autonómne rozhodnutie štatutárneho orgánu, ktorý si z dvoch ponúkaných alternatív vyberie menej ekonomicky výhodnú ponuku, muselo stíhať ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, čo by však bolo v rozpore s princípmi právneho štátu ako aj samotných trestnoprávných noriem.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu a argumentácii prezentovanej odsúdeným uvádzam, že na rozdiel od dovolateľa mám za to, že tak Okresný súd Žilina ako i Krajský súd v Žiline v napadnutých rozsudkoch vec správne posúdili a na základe vykonaného dokazovania správne rozhodli o vine Ing. Q.. Vo veci bol náležite zistený skutkový stav veci. V konaní Ing. Q. boli jednoznačne naplnené všetky znaky žalovaného trestného činu, vrátane zavinenia, pričom prvostupňový súd vyhodnotil z pohľadu subjektívnej stránky konanie odsúdeného ako prinajmenšom konanie v nepriamom úmysle, čo súd aj náležite odôvodnil. S takýmto odôvodnením sa v plnom rozsahu stotožňujem. Pokiaľ dovolateľ zastáva názor, že v napadnutých rozsudkoch sa neuvádza, aké konkrétne povinnosti ako konateľ spoločnosti mal porušiť, k tomu uvádzam, že aj v tomto smere sú rozhodnutia súdov jednoznačné. Z odôvodnení predmetných rozsudkov vyplýva jednoznačný záver, v čom súdy vidia porušenie povinnosti zo strany odsúdeného a v tomto smere sú úvahy súdu dostatočne rozvinuté. Okrem vyššie uvedeného ustanovenia Obchodného zákonníka súdy správne skonštatovali, že odsúdený jednoznačne konal v rozpore s povinnosťami, ktoré mu boli uložené Zmluvou o výkone funkcie konateľa špecifikovanej v odôvodnení rozsudku prvostupňového súdu. Takto zistené a stanovené porušenie povinnosti zo strany Ing. Q. podľa môjho názoru jednoznačne postačuje k prijatiu záveru o vine menovaného zo žalovaného trestného činu. Čo sa týka dovolacej námietky spočívajúcej v názore dovolateľa, že ak by boli správne právne posúdenia okresného súdu a krajského súdu, ktoré prezentujú v odôvodnení napadnutých rozsudkov, tak by sa automaticky každé autonómne rozhodnutie štatutárneho orgánu, ktorý si z dvoch ponúkaných alternatív vyberie menej ekonomicky výhodnú ponuku, muselo stíhať ako trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, k tomuto uvádzam, že dovolateľ nesprávne vyhodnotil úvahy konajúcich súdov. Poukazujem na to, že súdy v odôvodneniach napadnutých rozsudkov nehodnotia konanie Ing. Q. mechanicky v tom zmysle, že je vinný len na základe jeho konania, spočívajúceho v tom, že si z dvoch alternatív pri predaji nehnuteľností vybral tu lacnejšiu, teda z tohto dôvodu nevýhodnejšiu pre spoločnosť, ktorú ako konateľ zastupoval, ako sa to snaží navodiť dovolateľ. Súdy podrobne a vyčerpávajúco odôvodnili, v čom vidia porušenie povinnosti zo strany odsúdeného. Neobmedzili sa len na konštatovanie, že Ing. Q.Š. predal dotknuté pozemky lacnejšie, ako mu bolo ponúkané iným subjektom, než bol ten, resp. tie subjekty, ktorým pozemky predal. V tejto súvislosti súdy riadne zdôvodnili, z akých dôvodov obhajoba obžalovaného, (že konal v súlade so záujmami spoločnosti U., ktorú chcel chrániť pred reálne hroziacou škodou v súvislosti s právnymi vadami dotknutých parciel), bola bezpečne vyvrátená. Neboli teda podľa môjho názoru naplnené dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolateľ má za to, že v jeho prípade došlo k alternatíve, že mu bol uložený trest vo výmere mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom. Ide o nedodržanie dolnej hranice trestnej sadzby, vrátane nesprávneho použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona. Má za to, že v jeho prípade súdy nesprávne neprihľadli na poľahčujúcu okolnosť, ktorou je dĺžka trestného konania a s ňou spojené prieťahy. Súdy mali podľa jeho názoru aplikovať mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 Trestného zákona. V tejto súvislosti dovolateľ argumentoval výkladom dĺžky trestného konania, resp. prieťahov ako poľahčujúcej okolnosti. Argumentácia v tejto časti dovolania sa v značnej miere zhoduje s argumentáciou Ing. Q., ktorú predniesol už v odvolaní proti prvostupňovému rozsudku. Aj v tejto časti podaného dovolania zastávam jednoznačný záver, že vo veci neboli splnené podmienky dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Poukazujem pritom na úvahy prvostupňového súdu, dotýkajúce sa odôvodnenia uloženia trestu odňatia slobody Ing. Q., ale upriamujem tiež na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Žiline, ktoré sa priamo dotýka možného použitia ustanovenia § 39 Trestného zákona. Súd dospel k podľa môjho názoru správne záveru, keď na použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona, teda uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby nezistil zákonné dôvody. Odvolací súd konštatoval, že v postupe prvostupňového súdu nedošlo k neodôvodneným prieťahom.

V tejto časti odkazujem na odôvodnenie Krajského súdu v Žiline, nachádzajúce sa na strane 10 predmetného rozsudku. V súvislosti s dĺžkou konania si dovoľujem poukázať aj na fakt, že po tom, čo bola vec vrátená okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie, došlo k zmene v zložení senátu, pričom obžalovaný vyhlásil, že nesúhlasí so zmenou zloženia senátu (k čomu mal samozrejme právo), súd bol teda povinný vykonať hlavné pojednávanie odznova. Po zhodnotení veci zastávam názor, že vo veci neboli zaznamenané neodôvodnené prieťahy tak v prípravnom konaní, ako i v konaní pred súdom.

Za porušenie ustanovení, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudkov a zároveň naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku považuje dovolateľ tiež postup prvostupňového súdu, ktorým síce na návrh prokurátora a so súhlasom obžalovaného vykonal dôkaz v zmysle § 263 ods. 1 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní a prečítal aj výpovede svedkov K. D. a K. D. učinené na hlavnom pojednávaní 31. októbra 2017, avšak súd na výpovede týchto svedkov pri rozhodovaní neprihliadal. Podľa názoru dovolateľa ide o veľmi podstatný dôkaz a súd sa tým, že neprihliadal na vyššie uvedené výsluchy, nevysporiadal ani s otázkou existencie dohôd o vysporiadaní pozemkov s akcentom na to, či tieto podpísali svedkovia D. a D..

V tejto časti považujem dovolanie odsúdeného taktiež za nedôvodné. V prvom rade je potrebné poukázať na fakt, že s vyššie uvedeným nedostatkom sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal už odvolací súd, ktorý postup prvostupňového súdu v tejto časti vyhodnotil ako nesprávny. Podľa krajského súdu boli čítané výpovede svedkov D. a D. vykonané v súlade so zákonom a nebol dôvod na to, aby prvostupňový súd na ne neprihliadal a nevyhodnotil ich. Krajský súd však zároveň vo svojom rozsudku skonštatoval, že s prihliadnutím na obsah výpovedí týchto svedkov ide o dôkazy, ktoré žiadnym spôsobom nespochybňujú trestnoprávnu zodpovednosť Ing. Q.. S takýmto záverom súdu sa stotožňujem, a preto aj v tejto časti podané dovolanie považujem za nedôvodné s tým, že vo veci som nevzhliadol dovolací dôvod v zmysle vyššie uvádzaného ustanovenia. Zastávam teda názor, že nedošlo zásadným spôsobom k porušeniu práva na obhajobu Ing. Q..

Odsúdený ako dôvod dovolania uplatňuje aj konanie súdu prvého stupňa v zmysle § 374 ods. 3 Trestného poriadku. V zmysle uvedeného poukazuje dovolateľ na skutočnosť, že prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v rámci hodnotenia dôkazov opomenul hodnotenie listinných dôkazov, ktoré slúžili ako súčasť jeho obhajoby. V tejto súvislosti upriamujem pozornosť na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý vyhodnotil ako neopodstatnenú aj námietku v tom čase obžalovaného, že prvostupňovým súdom nebola splnená povinnosť zaoberať sa najmä hodnovernosťou obrany obžalovaného a ním predložených dôkazov. Krajský súd v tejto časti odkázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd podľa názoru krajského súdu dostatočným spôsobom rozviedol, akým spôsobom sa zaoberal originálnymi dohodami o vysporiadaní pozemkov uzavretých medzi spoločnosťou U. a spoločnosťami K. a T. Úvahy v tomto smere považoval krajský súd za prijateľné.

Rovnako v tejto časti teda považujem podané dovolanie za nedôvodné.

Konštatujem, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou, bolo podané v prospech obvineného, prostredníctvom obhajcu, proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. Dovolanie bolo podané na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni. Dovolanie bolo podané v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku.

Z dôvodov vyššie popísaných zastávam názor, že dovolací súd by mal dovolanie obvineného Ing. C. Q.J. podané prostredníctvom zvoleného obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022 a rozsudku Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 odmietnuť v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku."

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2

Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku, nemožno ho uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania. Uvedené ustanovenie len v nadväznosti na ustanovenia § 369 Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietať aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku (sťažnosti alebo odvolaní). Ak dovolateľ namieta chybu konania na súde prvého stupňa, musí táto chyba zodpovedať niektorému z dôvodov dovolania uvedenému v § 371 Trestného poriadku, a takto musí byť aj v dovolaní označená (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) [k tomu viď uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/73/2012, z 18. decembra 2012, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 47/2014]. V danom prípade táto podmienka splnená nebola.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č.

120/2012).

Námietky obvineného boli naprieč dovolaním aj skutkového charakteru, najvyšší súd tak hneď úvodom pripomína, že na základe dovolania podaného obvineným sa skutkovým stavom nie je oprávnený zaoberať.

Dovolaciemu súdu je zrejmé aj to, že s dovolacími námietkami obvineného sa vo svojich rozhodnutiach Okresný súd Žilina, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 a Krajský súd v Žiline, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022 vysporiadali a najvyšší súd sa toho pridrža. Tiež odvolacie námietky boli v podstate rovnaké ako tie uplatnené v dovolaní obvineného. Najvyšší súd sa nižšie teda venuje jeho najpodstatnejším tvrdeniam, ale summa summarum opakuje už správne závery prijaté vo vyššie citovaných rozhodnutiach súdov nižších stupňov.

Pre väčšiu prehľadnosť najvyšší súd úvodom rekapituluje, že v danej veci bola situácia tá, že Okresný súd Žilina najprv rozsudkom, sp. zn. 3T/106/2016, z 10. apríla 2018 podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil Ing. C. Q. spod obžaloby pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe v nej uvedenej, pretože skutok nepovažoval za trestný čin. Na podklade odvolania prokurátora Krajský súd v Žiline uznesením, sp. zn. 3To/36/2018, zo 6. septembra 2018 podľa § 321 ods. 1 písm. c), písm. d) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Pri opätovnom rozhodovaní Okresný súd Žilina rozsudkom, sp. zn. 3T/106/2016, z 30. júla 2020 už menovaného obvineného pre skôr citovaný trestný čin uznal za vinného. Krajský súd v Žiline následne rozsudkom, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022 zrušil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste odňatia slobody a v časti výroku ochrannom dohľade a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol. Proti tomu podal obvinený dovolanie, a to z dôvodov, ktorými sa najvyšší súd nižšie zaoberá.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom riadneho výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Vyššie podrobne opisovaná zásada obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného Ing. C. Q. zásadným spôsobom, a teda že existuje skutočnosť, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnou najpodstatnejšou námietkou, ktorú v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval v zásade tým, že postup súdu prvého stupňa, ktorým síce na návrh prokurátora a so súhlasom obžalovaného vykonal dôkaz v zmysle § 263 ods. 1 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní a prečítal aj výpovede svedkov K. D. a K. D. učinené na hlavnom pojednávaní 31. októbra 2017, avšak súd na výpovede týchto svedkov pri rozhodovaní neprihliadal. Podľa dovolateľa má ísť o podstatný dôkaz a súd sa tým, že neprihliadal na vyššie uvedené výsluchy, nevysporiadal ani s otázkou existencie dohôd o vysporiadaní pozemkov s akcentom na to, či tieto podpísali spomínaní svedkovia.

Na tomto mieste je ku namietanému v prvom rade potrebné uviesť, že hodnotenie dôkazov súdmi nižších stupňov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Pokiaľ ide ďalej o tvrdené obvineným, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, nakoľko Okresný súd Žilina po prečítaní výpovedí svedkov K. D. a K. D. na ne neprihliadol ako na zákonný dôkaz, odvolací súd ku tomu na str. 9 odôvodnenia rozsudku, sp. zn. 3To/17/2021, z 24. februára 2022 správne uviedol: „... Podľa názoru krajského súdu boli tieto dôkazy vykonané v súlade so zákonom a nebol dôvod na to, aby prvostupňový súd na ne neprihliadal a nevyhodnotil ich. S prihliadnutím na obsah výpovedí týchto svedkov krajský súd konštatuje, že ide o dôkazy, ktoré žiadnym spôsobom nespochybňujú trestnoprávnu zodpovednosť obžalovaného". S takýmto záverom v kontexte s požiadavkou na riadne odôvodnenie rozhodnutia sa na rozdiel od obvineného stotožňuje i najvyšší súd, podľa ktorého sa s namietaným nedostatkom vysporiadal už Krajský súd v Žiline. K obsahu výpovedí sa najvyšší súd v dovolacom konaní nemôže vyjadrovať.

Taktiež je zrejmé, že všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej skutočnosti, boli v predmetnej veci riadne zabezpečené.

Nemožno tak dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c)

Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa - to znamená, že:

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone, alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (napr. uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin). Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Najvyšší súd nezistil pochybenia odvolacieho súdu pri ukladaní trestu obvinenému.

Súd prvého stupňa pri úvahách o druhu a výmere trestu vychádzal z § 34 a nasl. Trestného zákona, pričom pri ukladaní trestu v súlade s § 38 ods. 2 Trestného zákona správne zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona. Následne postupoval zákonným spôsobom, keď obvinenému uložil trest odňatia slobody na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 10 rokov, čo v tejto časti aproboval aj Krajský súd v Žiline. To isté potom platí o naposledy označenom súde aj pri zaradení obvineného do ústavu na výkon trestu odňatia slobody.

Obvinený v podstate namietal, že nepoužitím ustanovenia § 39 Trestného zákona súdmi došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ku čomu najvyšší súd uvádza, že nepoužitie ustanovenia § 39 Trestného zákona nezakladá tak označený, ako ani žiaden iný dôvod dovolania.

Je tomu tak z dôvodu, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a nasl. Trestného zákona. Na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 <. ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávnej, ale zároveň kogentnej povahy, ho preto nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Z toho plynie záver, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom. Naopak, druhý predstavuje špeciálny hmotnoprávny dôvod vzťahujúci sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku ale nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 a nasl. Trestného zákona (resp. § 40 a nasl. Trestného zákona v

znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný. Pokiaľ totiž súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 a nasl. Trestného zákona preto nezakladá žiadny dovolací dôvod (R 5/2011). Je potrebné dodať, že odvolací súd sa s návrhom obvineného v tomto smere zaoberal na strane 10 rozsudku, kde primerane vyložil, prečo ho neakceptoval. Najvyšší súd zdôrazňuje, že ohľadom výmery uloženého trestu nemôže byť v pozícii tzv. druhého odvolacieho súdu, a to aj vzhľadom na dikciu ustanovenia § 39 Trestného zákona, ktoré súdu dáva možnosť, nie však obligatórnu povinnosť mimoriadne znížiť ukladaný trest.

Zo zmieneného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť ani k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premĺčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštančné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštancie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy

vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Dovolací súd obvinenému pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktne ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku) a pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (tento prípad), navyše vetou za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy, a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom, spočívajúcim v tom, či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je celkom nepochybne kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu, v posudzovanom prípade, o to viac aktuálne, keď obvinený namietal predovšetkým subjektívnu stránku, vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä:

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený musí rešpektovať, keď najvyšší súd jeho dovolacie námietky - ktoré smerovali len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyše, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má

doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený Ing. C. Q. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného odvolacím súdom. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu, vrátane tak subjektívnej ako aj objektívnej stránky.

Čo sa týka námietok obvineného spočívajúcich v polemike so závermi súdov o naplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý bol predmetom trestného stíhania, najvyšší súd poukazuje na závery plynúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchateľa k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť, k čomu je možné opätovne poukázať na skôr prezentované právne úvahy najvyššieho súdu vo vzťahu k § 119 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku ako všeobecného ustanovenia upravujúceho predmet dokazovania.

K objektívnej stránke stíhaného trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku najvyšší súd pre úplné dovysvetlenie uvádza, že o jej naplnení s odkazom na ustálený skutkový stav niet pochyb, pričom v tejto súvislosti odkazuje na vyčerpávajúce právne závery vyjadrené v príslušných častiach odôvodnení rozhodnutí skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov.

Rovnako dovolací súd považuje vinu obvineného za preukázanú a majúcu dostatočnú oporu v zabezpečených dôkazoch. Bez akýchkoľvek pochybností teda možno vyvodiť záver, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Taktiež, pokiaľ ide o kvalifikáciu skutku, v danom prípade boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu kladeného mu za vinu. Zároveň odôvodnenie právnej kvalifikácie skutku súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho je podľa najvyššieho súdu správne a zákonné.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto aj v tejto časti dovoláciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie dôvodov dovolania namietaných obvineným, rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.